

ARBETSPROGRAM 2011 MR-M:S ARBETSGRUPPER

norden

Nordisk Ministerråd

Til

ÄK-M, ÄK-F

Kopi

NMRS

Fra

MEG

Emne

Arbetsprogram 2011

Tel +45 3396 0200

Fax +45 3396 0202

www.norden.org

Dato (14.10.2010)

07-01777

1. Målsättningar och sammanfattning av årets viktigaste planerade arbetsuppgifter

Miljö- och ekonomigruppens (MEG) huvudmål är att bidra till skapandet av en ekonomisk utveckling som bygger på hållbara produktions- och konsumtionsmönster, så att miljöbelastning och ekonomisk tillväxt inte kopplas samman. Gruppens projekt strävar efter att vara kopplade till och bidra till aktuella nordiska samt internationella, främst europeiska, processer. Vid val av projekt uppmärksammas således arbeten som pågår i EU och OECD. Under 2011 jobbar gruppen med varierande teman, men en stor del av gruppens arbete kommer att relatera till miljösektorns initiativ om grön tillväxt, i samarbete med bl.a. HKP, NAG och TEG. I om. samarbetsprojekten med KOL kommer MEG även att uppmärksamma klimatförändringarnas konsekvenser för olika ekonomiska aktiviteter, samt hur dessa kan minskas.

Projekt som startades i slutet av 2010, och fortsätter 2011:

- **Virkemidler for å ta hensyn til fordelingseffekter av miljøavgifter og kutt i miljøskadelige subsidier**

En miljövänlig och hållbar politik skall i allmänhet ta in miljökostnaderna i priset på varor och tjänster ("internalisera externaliteter"). Det finns ett starkt motstånd mot sådana skatter och minskade subventioner pga. ekonomiska intressen. Detta projekt skall granska och ge råd om principer och kriterier för instrument, som bygger på exempel och erfarenheter från Norden och andra länder om en miljövänlig politik, och som också kunde vara relevant för medelinkomstländer samt utvecklingsländer. Projektet är en del av NMRs miljösektors initiativ om grön tillväxt.

- **Greening the Economy: Nordic experiences and challenges ("Synthesis report")**

En syntesrapport för beslutsfattare som, med konkreta exempel, summerar de viktigaste nordiska erfarenheterna, policyrekommendationerna och utmaningarna framöver. Rapporten bör bygga på tidigare nordiska projekt och rapporter samt dels på pågående, redan igångsatta projekt.

Projekt som startar år 2011:

- **Nordiska perspektiv på kolläckage**

Syftet med projektet är att analysera problematiken kring kolläckage ur ett nordiskt perspektiv. Utredningen ska ta utgångspunkt i den allmänna diskussionen om kolläckage och gå igenom relevanta definitioner och termer. Vidare ska utredningen analysera riskerna för kolläckage ur ett nordiskt perspektiv. Här behövs en närmare genomgång av den industriella strukturen i de nordiska länderna och hur denna struktur påverkar de enskilda ländernas risk för kolläckage. Om industriell produktion utlokaliseras från Norden till potentiella tredje länder, hur går det med utsläppen? Här kunde några möjliga scenarion diskuteras. Det tredje delområdet som behöver analyseras är metoder för att motverka eller lindra effekterna av kolläckage. Också här ska ett nordiskt perspektiv anläggas. Metoder som ska diskuteras är vad som kan göras inom ramen för utsläppshandeln. I miljöhandlingsprogrammet 2009-2012 (MHP 09-12) uppfyller projektet främst punkt 1.1. Projektet är ett samarbetsprojekt med KOL.

- **"Green jobs"**

Enligt OECD kan en omfördelningen av jobb mellan sektorerna i om. den gröna tillväxten vara avsevärd. Projektet skall utreda hur stor den här allokeringseffekten är i de nordiska länderna. Vilka trender kan vi se? Hur kommer arbetsmarknaden att se ut om 5-10 år? Främst skall projektet utreda vad de ekonomiska effekterna av detta är. Om jobben tas från en sektor till en annan kan nettoeffekten för antalet arbetstillfällen vara noll. Dessutom finns en risk att produktiviteten i de gröna jobben är lägre, eftersom jobben till viss del subventioneras via miljöpolitiken. Projektet skall innehålla en litteraturstudie, presentera existerande data om gröna jobb samt visa resultat av modellkörningar för de nordiska länderna. I miljöhandlingsprogrammet 2009-2012 (MHP 09-12) uppfyller projektet främst punkt 4.2.

- **More renewable energy – but at what cost?**

De nordiska länderna subventionerar starkt producenterna av förnybar energi, i form av feed-in tariffer och handel med energicertifikat, samt stöder förnybar energi via andra initiativ och politiska beslut. Detta projekt skulle fokusera på kostnadseffektiviteten på kort och lång sikt av dessa åtgärder. Projektet är en komparativ analys av de nordiska ländernas politik om förnybar energi. Baserat på de kunskaper vi har idag om potentialer, teknikutveckling, kostnader etc - är åtgärderna kostnadseffektiva? Är de partiska till förmån för en viss sektor av förnybar energi (såsom t.ex. vind) på bekostnad av andra? Kan vi identifiera best practices? Eventuellt skulle man kunna utvärdera bakåt - titta på ett par olika exempel där man satsat på utveckling av ny teknik på detta område. Var det lönsamt på kort/lång sikt? Fanns en tekniktröskel som det

inledningsvis krävdes statliga incitament för att komma över? Vad kan man lära sig för framtida satsningar? Projektet kunde ta fram ett verktyg som kan fungera som stöd för beslut om satsning på utveckling av förnybar energi. Vilka olika faktorer ska man ta hänsyn till vid ett sådant beslut? Tekniktrösklar, läroeffekter, inlärningskurvor, långsiktig potential, kostnadseffektivitet på kort och lång sikt, möjliga konflikter med andre miljömål (som biologisk mångfald) etc. I miljöhandlingsprogrammet 2009-2012 (MHP 09-12) uppfyller projektet främst punkt 1.1. Projektet är ett samarbetsprojekt med KOL.

Samarbetsprojekt med KOL, där KOL har huvudansvar:

- **Klimaændringers indflydelse på luftforurening og de relaterede sundhedseffekter og omkostninger i Norden**

Projektet kommer att kopla samman kemiska transportmodeller med klimatmodeller för att förutsäga framtida luftföroreningsnivåer av ozon och partiklar, och dessa prognoser skall koplas ihop med de kostnadsmodeller som finns för hälsoeffekter från luftföroreningar.

- **Analysis of Nordic Low Carbon Strategies**

Förstudien innehåller en analys av lågkoldioxid strategier i de nordiska länderna och EU. Det övergripande målet är att öka transparensen i den långsiktiga lågkoldioxid politiken, både på nationell, nordisk, europeisk och global nivå. Förstudien ser också på EU:s nya strategi, som väntas under våren 2011.

Grön tillväxt (finansieras från miljösektorns prioriteringskonto):

- **Workshop om grön tillväxt**

En nordisk workshop om miljösektorn initiativ om grön tillväxt skall organiseras i början av år 2011. MEG bidrar med fackkunskap.

- **Verdsetting av økosystemtjenester med fokus på vassdrag/våtmarker**

Projektet är dels en uppföljning av ett tidigare projekt (Payment for and Management of Ecosystem Services), dels en begränsning, men konkret uppföljning av det internationella TEEB-projektet. Projektet syftar till att uppskatta grunden och omfattningen av det ekonomiska värdet av ekosystemtjänster i utvalda nordiska vattendrag, bl.a. rensning och skydd mot översvämningar i samband med skog, våtmarker och själva avrinningen i vattendragen. Projektet är ett samarbetsprojekt med TEG.

- **Mjuka instrumenter relevanta och användbara för utvecklingsländer**

I förhållande till nordiska initiativ på global nivå föreslås ett projekt som samlar kunskap om och förslag till politik och styrmedel kring mjuka instrument (t.ex. olika avtal, miljömärkning och grön offentlig upphandling) relevanta och användbara för utvecklingsländer. HKP har huvudansvar för projektet.

- **Ekonomiska styrmedel och rätt teknik för att minska avfallshanteringens miljöpåverkan**

Ett svenskt projektförslag om "Ekonomiska styrmedel och rätt teknik för att minska avfallshanteringens miljöpåverkan" föreslås utredas med särskilt sikte på erfarenheter från och förslag om politik som är särskilt relevant för utvecklingsländer och medelinkomstländer i söder och öst, och där miljöförvaltningar, ekonomi och samhällssystem innebär andra lösningar än i industriländer/OECD-länder. NAG har huvudansvar för projektet.

- **De nordiske landes indsats for at fremme miljøeffektiv teknologi som løsning på miljøproblemer**

Projektet syftar till att stärka miljödimensionen i grön tillväxt genom att beskriva de nordiska ländernas insats för att främja miljöeffektiv teknologi som lösning på miljöproblem. MEG bidrar med fackkunskap till projektet.

Gruppen förhåller sig positivt till uppdrag från MR-F, ÄK-F, MR-M, ÄK-M och AU.

2. Gruppens inspel till internationella processer och möten etc.

4 av MEGs projekt kommer att presenteras på en internationell hållbarhetskonferens, Solutions 2011, i Åbo i början av året. Konferensen är öppen för alla Östersjöländer. Projekten som skall presenteras är:

- Kostnader och nytta med GPP, presenteras av Björn Bauer
- Trafik och klimat, presenteras av Henrik Duer
- Ekonomiska effekter av energieffektivisering på byggsektorn (HKP ansvarar)

- Betalning för ekosystemtjänster (inte bekräftat)

Alla gruppens rapporter kommer att publiceras på engelska, så att de kan spridas internationellt.

Miljösektorns initiativ om grön tillväxt, där MEG har en stor roll, strävar till att påverka de internationella diskussionerna i relation till ämnet, såsom OECDs initiativ om grön tillväxt samt Rio+20 mötet 2012.

3. Sammanfattning av gruppens planer för implementering av Strategin för hållbar utveckling 2009-2012

Många av gruppens projekt anknyter till Strategin för hållbar utveckling 2009-2012. Klimatfrågor, vilket många av gruppens projekt behandlar, är ett av strategins fokusområden (kap 2). Globaliseringen (kap 1.2 och 4.1) tas upp i projektet *Nordiska perspektiv på kolläckage*.

4. Sammanfattning av gruppens planer för implementering av Nordisk strategi för klimat och miljögifter i Arktis 2006-2012 och NMR:s Arktiska samarbetsprogram 2009-2011

År 2011 har gruppen inte planerat in projekt som skulle implementera den Nordiska strategin för klimat och miljögifter i Arktis eller det Arktiska samarbetsprogrammet.

5. Sammanfattning av gruppens planer för implementering av NMR:s riktlinjer för samarbete med Estland, Lettland och Litauen resp. riktlinjer för samarbete med Nordvästryssland

År 2011 har gruppen inte planer på Nabo-samarbete. Ifall något av gruppens projekt väcker intresse i ett baltiskt land så kunde t.ex. ett seminarium i ifrågavarande land vara möjligt.

6. Tvärssektoriellt samarbete

Miljö- och ekonomigruppens tvärssektoriella karaktär med ekonomisk inriktning medför att många av de andra arbetsgruppernas projekt tangerar intresseområdet. Likaså är många av gruppens egna projekt nära knutna till övriga gruppers expertisområden. Miljö- och ekonomigruppen försöker aktivt bedriva samarbete, och därigenom väcka nya infallsvinklar och utveckla mer djupgående projekt. Under år 2011 planerar Miljö- och ekonomigruppen åtminstone samarbete med följande grupper och inom följande områden (se punkt 1 för närmare beskrivning av projekten):

- KOL – *Nordiska perspektiv på kolläckage* (MEG har huvudansvar)
- KOL - *Klimaændringers indflydelse på luftforurening og de relaterede sundhedseffekter og omkostninger i Norden* (KOL har huvudansvar)
- KOL - *Analysis of Nordic Low Carbon Strategies* (KOL har huvudansvar)

Projekt under initiativet om grön tillväxt:

- TEG – *Verdsetting av økosystemtjenester med fokus på vassdrag/våtmarker* (MEG har huvudansvar)
- HKP – *Mjuka instrumenter relevanta och användbara för utvecklingsländer* (HKP har huvudansvar)
- NAG - *Ekonomiska styrmedel och rätt teknik för att minska avfallshanteringens miljöpåverkan* (NAG har huvudansvar)

Miljösektorns initiativ om **grön tillväxt** gäller även många andra sektorer och initiativ, såsom globaliseringsinitiativet och MR-NER/ÄK-NER. Gällande projektet om *Green jobs* kommer gruppen att föra dialog med och konsultera MR-A/ÄK-A. Gruppen kommer att föra dialog med och konsultera MR-NER/ÄK-NER gällande projektet *More renewable energy – but at what cost?* Projektet uppfyller punkt 3 samt punkt 4 i "*Handlingsprogrammet för det nordiska energipolitiska samarbetet 2010-2013*" (ANP 2009:778).

7. Informationsverksamhet

Miljö- och ekonomigruppen kommer under år 2011 att sträva efter informations-spridning av sitt arbete i enlighet med informationsstrategin för det nordiska miljö-samarbetet. Gruppen utgår ifrån att rapporterna av gruppens projekt publiceras endast elektroniskt, pga. miljöaspekter. Tryckning av rapporten kan komma på fråga om rapporten uppfattas ha ett speciellt stort värde eller om den skall delas ut på något evenemang. Beslut om detta fattas enligt behov längs med året. Under år 2011 publiceras rapporter av 3 projekt samt möjligtvis 3 rapporter under miljösektorns initiativ om grön tillväxt, som finansieras från miljösektorns prioriteringskonto.

Gruppens webbsida skall ge lättillgänglig information om gruppens arbete till både medlemmarna själva, departementen, NMR:s tjänstemän, samt till utomstående personer. På webbsidan informeras således om gruppens möten samt färdiga och pågående projekt. Även anbuds-inbjudan till nya projekt sätts ut på hemsidan. Gruppen vill gärna även med sin information nå frivilligorganisationer.

Huruvida informationen även sprids på övriga sätt (såsom seminarier och workshops) bestäms i ett senare skede. Pressmeddelanden ges då det anses relevant. Informationen till de andra arbetsgrupperna skall även försöka stärkas. I övrigt ser arbetsgruppen över informationsverksamheten vid aktuella behov.

Gruppen kommer att ge ut ett nummer under NordMiljö om grön tillväxt under år 2011.

Gruppens hemsida: www.norden.org/meg

8. Gruppens sammansättning

Inklusive undergruppernas sammansättningar + undergruppernas mandat (alt. mandat i bilaga)

Ämbetsmannakommittéerna för miljö och finans godkänner gruppens arbetsprogram, budget och projektförslag. Miljö- och ekonomigruppen har en tvärasektoriell sammansättning med en medlem från både miljö- och finanssektorn från varje land. Gruppens medlemmar bidrar till att ett konkret samarbete är möjligt att idka på ämbetsmannanivå, både inom miljö- och finansfrågor, likaså tvärasektoriellt. Medlemmarna förmedlar nationella synpunkter som är viktiga i gruppens arbete, och genom medlemmarnas aktiva arbete förankras även rapporterna och övrigt arbete nationellt.

Medlemmar:

Øyvind Lone, Miljøverndepartementet, Norge (ordförande)

Mattias Ankarheim, Finansdepartementet, Sverige

Helena Blomqvist, Ålands landskapsregering, Åland

Magnus Cederlöf, Miljöministeriet, Finland

Sigurður Guðmundsson, Finansministeriet, Island

Outi Honkatukia, Finansministeriet, Finland

Øyvind Lone, Naturvårdsverket, Sverige

Jákup Pauli Joensen, Umhvørvisstovan, Färöarna

Hrafnhildur Þorvaldsdóttir, Umhverfisstofnun, Island

Jørgen Schou, Miljøstyrelsen, Danmark

Morten Simonsen, Finansministeriet, Färöarna

Inge Skeie, Finansdepartementet, Norge

Alf Therkildsen, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Danmark

Maria Vuorelma, Miljöministeriet, Finland, koordinator

MEG har för tillfället ingen medlem från Grönland.

Miljö- och ekonomigruppens mandat finns på gruppens hemsida

(<http://www.norden.org/sv/nordiska-ministerraadet/ministerraad/ministerraadet-foer-miljoe-mr-m/institutioner-samarbetsorgan-och-arbetsgrupper/arbetsgrupper/miljoe-och-ekonomigruppen-meg/mandat>).

Miljö- och ekonomigruppen har inga fasta undergrupper.

9. Budget

Ansökta medel till arbetsgruppen 2011

	DKK	Anmärkningar
ÄK-M	855 000	varav 80 000 DKK sekretariatsmedel
NMR andra sektorer (t.ex. fisk, jord- och skog, ekonomi, energi)	855 000	ÄK-Finans, varav 80 000 DKK sekretariatsmedel
NMR andra puljer (BU, Arktis, Nabo, Formandskabspulje)		medel kommer ev. att ansökas från miljösektorns prioriteringskonto
Överförda odisponerade (fria) medel från 2010 (estimat för 31.12.2010)	100 000	
Total	1 810 000	inkl. 160 000 DKK sekretariatsmedel

Budgeterade medel till aktiviteter och projekt 2011

Undergrupp - Projekt/aktiviteter*	Överförda bundna medel från 2010 (estimat för 31.12.2010)	Budgeterade medel i DKK 2011 (för samarbetsprojekt anges fördelning)	Resekostnader i DKK 2011	Anmärkningar
Greening the Economy: Nordic experiences and challenges ("Synthesis report")	500 000		30 000	miljösektorns prioriteringskonto
Virkemidler for å ta hensyn til fordelingseffekter av miljøavgifter og kutt i miljøskadelige subsidier	400 000		20 000	miljösektorns prioriteringskonto
Nordiska perspektiv på kolläckage		400 000 (+ 100tDKK av KOL)	30 000	1. prioritet
More renewable energy – but at what cost?		400 000 (+ 100tDKK av KOL)	30 000	2. prioritet
Green jobs		500 000	30 000	4. prioritet
Samarbetsprojekt med KOL:				
Klimaændringers indflydelse på luftforurening og de relaterede sundhedseffekter og omkostninger i Norden		150 000 (+ 240 000 av KOL)	38 000	3. prioritet
Analysis of Nordic Low Carbon Strategies		50 000 (+ 100 000 av KOL)	30 000	5. prioritet
Grön tillväxt:				
Verdsetting av økosystemtjenester med fokus på vassdrag/våtmarker		i planeringsfas		miljösektorns prioriteringskonto
Mjuka instrumenter relevanta och		i planeringsfas		miljösektorns prioriteringskonto

användbara för utvecklingsländer				
Ekonomiska styrmedel och rätt teknik för att minska avfallshanteringens miljöpåverkan		i planeringsfas		miljösektorns prioriteringskonto
Workshop		bidrar med facklig kunskap		
De nordiske landes indsats for at fremme miljøeffektiv teknologi som løsning på miljøproblemer		bidrar med facklig kunskap		
Solutions 2011		50 000	40 000	deltagaravgifter och reseavgifter för konsulter
Informationsförmedling		100 000		bl.a. tryckning av rapporter och broschyrer
Total	900 000	1 650 000	248 000	

* Fyll i 1 projekt per rad. Om projekt utförs i undergrupp anges gruppens namn först, lägg till rad för totalsumma per undergrupp, se exempel i kolumn.

Översikt över sekretariatsmedel

	DKK	Anmärkning
Lön + sociala avgifter	210 000	½-tid
Resor	50 000	Resor till och från möten. Uppskattningsvis 7 resor per år (tur-retur)
Möten	0	Två möten med arbetsgruppen. Tre koordinatormöten. Två övriga möten (andra arbetsgruppsmöten, tvärssektoriella möten el.dyl) Mötena finansieras av den organiserande myndigheten. Gruppens medel används inte för detta ändamål.
Övriga kostnader	50 000	Allmänna utgifter (dator, telefon etc.) vid Miljöministeriet i Finland.
Total	310 000	Av vilket 150 000 DKK täcks med överskottet från tidigare år.